

BREASTFEEDING case study 12

Facilitator: Pawin Puapornpong

PATIENT PROFILE

Case : ผู้ป่วยหญิงไทย สมรส อายุ 34 ปี อาชีพ พนักงานโรงงานน้ำดื่ม

PARA 3-0-0-3, last 12 days

เชื้อชาติ ไทย สัญชาติ ไทย ศาสนา อิสลาม

ภูมิลำเนา ต.ชุมพล อ.องครักษ์ จ.นครนายก

การศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ 3

ปัจจุบันอาศัยอยู่กับสามี อายุ 32 ปี อาชีพ รับจ้างทั่วไป รายได้ 10000 บาทต่อเดือน

PRESENT ILLNESS

- G3P2A0 GA 37+1 wk by USG
  - ANC risk : 1) no ANC, 2) previous c/s, 3) multiparity, 4) moderate risk for GDM, no screening
  - คลอด cesarean section due to previous C/S with in labor with tubal resection เมื่อวันที่ 19/2/2561 เวลา 13:20 น.
  - ได้ term male NB BBW 3,870 gm APGAR 7,10,10
  - หลังคลอดทารกมีปัญหาหายใจเร็วจากภาวะ hypoglycemia รักษาตัวที่ NICU 3 วัน
- กลับบ้านพร้อมมารดา
- ขณะทารกอยู่ NICU มารดาได้ปั้มน้ำนมไปให้แต่ปริมาณน้ำนมไม่เพียงพอ

PRESENT ILLNESS

Postpartum day 3 (22/2/2561)

- มารดาไม่มีภาวะแทรกซ้อน ไม่เจ็บแผล แผลแห้งดี ไม่ปวดท้อง ปัสสาวะอุจจาระได้ปกติ ไม่มีเลือดออกผิดปกติทางช่องคลอด มีน้ำคาวปลาสีใส ปริมาณน้อยลง ท้องลดดี ไม่มีไข้ ไม่มีปัสสาวะแสบขัด มีน้ำนมไหลทั้ง 2 ข้าง คัดตึงเต้านมเล็กน้อย
- ทารกย้ายคืนมารดา ไม่มีอาการหายใจเร็ว
- ก่อนกลับบ้านได้ลองให้ทารกเข้าเต้าตอนอายุ 4 วัน 1 ครั้ง ประเมิน Latch score = 9 แต่หลังจากกลับบ้านไปมารดารู้สึกน้ำนมไม่ไหลจึงไม่ได้ให้เข้าเต้าต่อ

PRESENT ILLNESS

- หลังกลับไปที่บ้าน ให้กินนมผงชงมี้อละ 2 ออนซ์ วันละ 7 มี้อ ร่วมกับให้กินน้ำเปล่าตามอีก 2 ออนซ์ทุกมี้อ
- ทารกถ่ายอุจจาระ 2 ครั้งต่อวัน ลักษณะเหลวสีเหลือง, ปัสสาวะประมาณ 10 ครั้งต่อวัน
- อาการทั่วไปของ มารดา ปกติดี น้ำคาวปลาสีใส ใช้ผ้าอนามัย 4 แผ่นต่อวัน ไม่ชุ่ม ไม่เจ็บหรือคัดตึงเต้านม มารดาไม่ได้ใช้ยาสมุนไพรขับน้ำคาวปลาหรือขับเลือด กินยาเสริมที่ได้จากโรงพยาบาล

PRESENT ILLNESS

- มารดาวางแผนเลี้ยงลูกด้วยนมผงเช่นเดียวกับลูกคนก่อน ๆ เนื่องจากมารดายังไม่ทราบประโยชน์ของนมแม่ และรู้สึกว่ำน่านมไม่ค่อยไหล นอกจากนี้มารดาต้องการไปทำงานต่อภายหลังจากคลอด 1-2 เดือน จึงคิดว่าไม่สามารถบีมนมเก็บได้
- มารดามีบุตรเพียงพอและไม่ต้องการมีอีก ได้ตัดสินใจทำหมันถาวร

PAST HISTORY

- Underlying disease : Hypertension , DM รับประทานยาสีโตนามัยคุมพลด แต่ทานยาไม่สม่ำเสมอ และไม่ได้รับประทานยาตั้งแต่รู้ว่าตั้งครรภ์
- ปฏิเสธประวัติการแพ้ยา/อาหาร/สารเคมี
- ปฏิเสธประวัติสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- สามีสูบบุหรี่ แต่ไม่สูบในบ้าน ไม่ได้ล้างมือหรือเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนสัมผัสทารก
- No current medication

OB-GYN HISTORY

- PARA 3-0-0-3 Last 12 days

ลูกคนที่1 เพศหญิง ฝากคลอด กินนมแม่ 3-4 วัน จากนั้นกินนมชงเนื่องจากน้ำนมแม่ไม่พอ

ลูกคนที่2 เพศหญิง ฝากคลอด กินนมแม่ได้ 4 วัน จากนั้นให้กินนมชงเนื่องจากมารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้าน

- ก่อนหน้านี้คุมกำเนิดด้วยวิธีฉีดยาคุม 2 ปี จากนั้นเปลี่ยนมาใช้วิธีกินยาเม็ดคุมกำเนิดมา 10 ปี

ไม่ได้ตั้งใจจะมีบุตรเพิ่มม, หยุดใช้ยาคุมภายหลังทราบว่าตั้งครรภ์ได้ประมาณ 5 เดือน

- ปฏิเสธประวัติโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

Maternal: Physical Examination

GA : A Thai female, good consciousness

HEENT: not pale conjunctiva, anicteric sclera

BREAST

Appearance : Symmetrical, mild breast engorgement, smooth surface, no sign of inflammation,
no palpable mass

Nipple length :   Right 1 cm   Left 1 cm

Nipple diameter :   Right 1.5 cm   Left 1.5 cm

Areola radius :   Right 2 cm   Left 2 cm

Maternal: Physical Examination

CVS : Full regular pulse, normal S1S2, no murmur

RS : Clear and equal breath sound both lungs

Abdomen : Soft, not tender, no guarding, no rebound tenderness,
surgical scar not inflamed, no discharge

Extremities : No pitting edema, capillary refill < 2 sec

Neuro : Grossly intact

Child: Physical Examination

GA : Alert, active, no jaundice, not pale, no plethora

HEENT : AF 2 x 2 cm, PF 1x1 cm, no bulging, not depressed, no caput succedaneum, no tongue tie, yellowish discharge at left eye

CVS : Regular pulse, normal S1S2, no murmur

RS : No retraction, clear both lungs

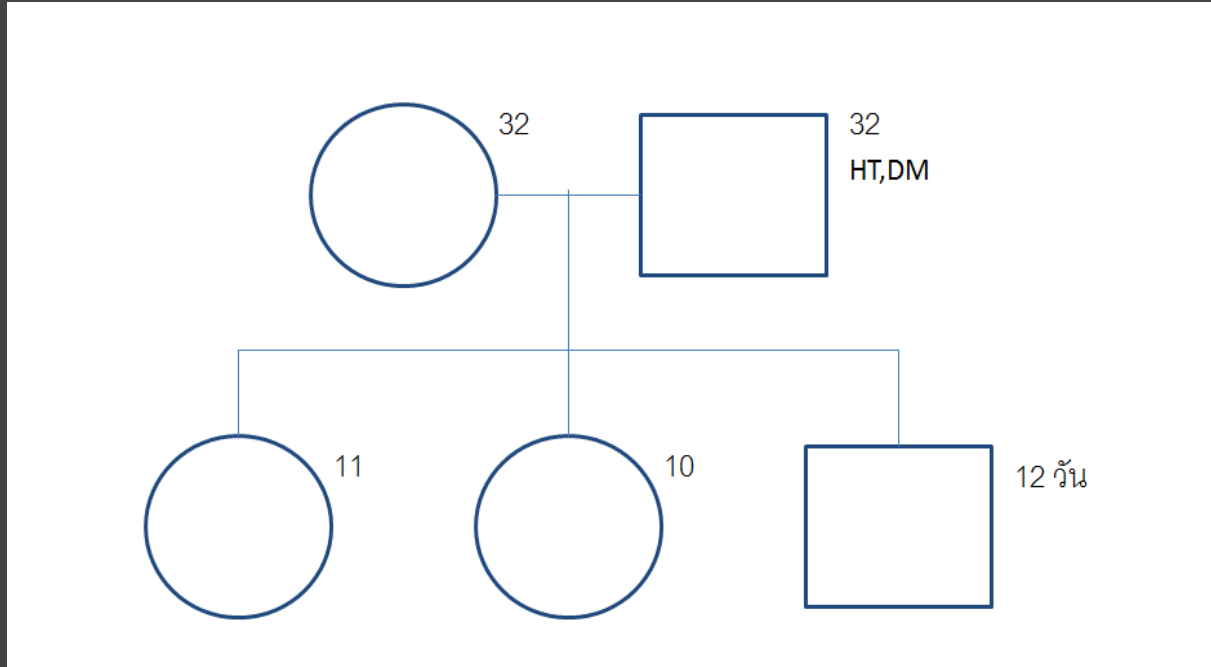
Abdomen : Not distended, soft

Extremities : No deformities

Neuro : normotonia, active movement all extremities

GENOGRAM

HOME ENVIRONMENT

ทางเดินเข้าบ้านปูด้วยกระเบื้อง มุงหลังคา

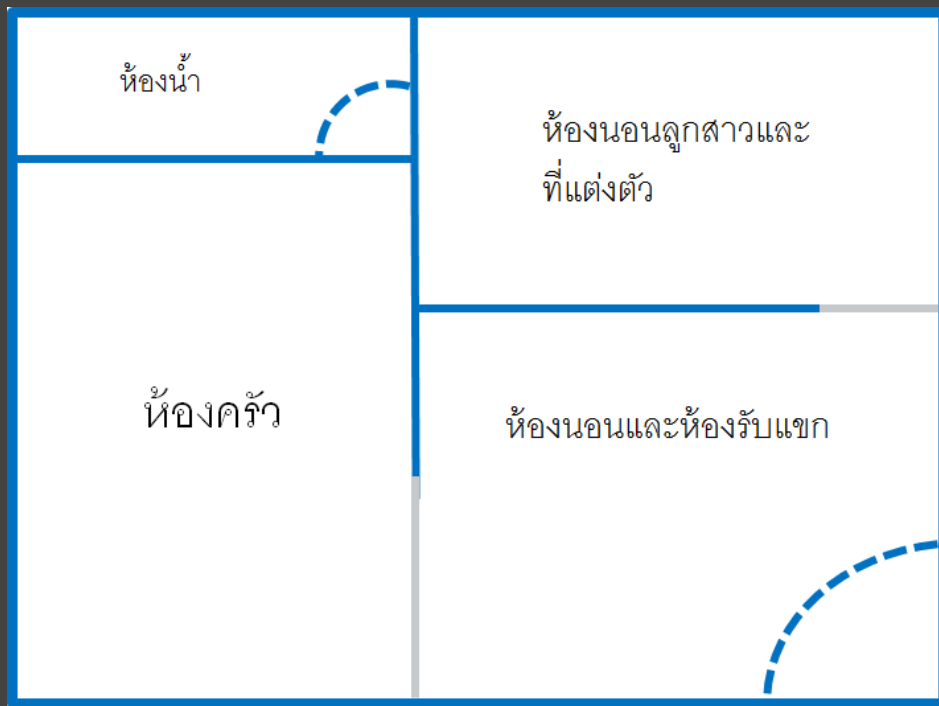

HOME ENVIRONMENT

พื้นที่บริเวณรอบบ้าน

แผนผังภายในบ้าน

HOME ENVIRONMENT

การจัดสรรส่วนต่างๆในบ้าน มารดาและทารกนอนใกล้กับประตูทางเข้าบ้าน มีโต๊ะและตู้กันแบ่งที่นอนอีกห้องให้ลูกสาวอีก 2 คนนอนด้านใน

HOME ENVIRONMENT

ภายในบ้านมีพื้นต่างระดับ สูงประมาณ 80 เซนติเมตร
ไม่ได้มีรั้วกัน อันตรายต่อการพลัดตกหกล้ม

HOME ENVIRONMENT

มีการเลี้ยงแมว 3 ตัว โดยให้อาศัย
ร่วมกัน ใกล้กับที่นอน แม่แมวเพิ่งคลอด
ลูก 1 คอก

PROBLEM
AND
GOAL OF TREATMENT

PROBLEM AND GOAL OF TREATMENT

PROBLEM	GOAL OF TREATMENT
1) ให้บุตรรับประทานนมผสม ร่วมกับตี่มน้ำ เนื่องจากไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญของนมแม่	- ให้มารดาตระหนักถึงประโยชน์ของการกินนมแม่ - ทราบความแตกต่างของการกินนมแม่ เปรียบเทียบกับ นมผสม
2) มารดาคิดว่าน้ำนมไม่มากพอ	-มารดาสามารถทำการทดสอบดูปริมาณน้ำนมได้อย่างถูกต้อง -มารดาเข้าใจว่าน้ำนมมารดามีปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของบุตร

PROBLEM AND GOAL OF TREATMENT

PROBLEM	GOAL OF TREATMENT
3) มารดา รู้สึกว่าทารกไม่ยอมเข้าเต้า	- มารดาสามารถให้นมบุตรได้อย่างถูกต้อง ทั้งขั้นตอน และท่าทาง
4) มารดาจะต้องไปทำงานในอีกประมาณ 1-2 เดือน กังวลว่าจะไม่มีเวลาให้นมบุตร และไม่มีการวางแผนเก็บน้ำนมล่วงหน้า	- มารดาเห็นความสำคัญของการปัมน้ำนมเก็บ - มารดาเข้าใจขั้นตอน และสามารถทำได้อย่างถูกต้อง

PROBLEM AND GOAL OF TREATMENT

PROBLEM	GOAL OF TREATMENT
5) มารดามีโรคประจำตัว HTN, DM (poor compliance)	<ul style="list-style-type: none"> - มารดาเข้าใจในตัวโรคและการดำเนินของโรคที่เป็น - มารดาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการกิน และ กินยาอย่างสม่ำเสมอ
6) ภายใบบ้านมีมุมที่เป็นพื้นต่างระดับ เสี่ยงต่อการพลัดตกของเด็กในวัยคลานและวัยหัดเดิน	<ul style="list-style-type: none"> - มารดาทราบถึงปัญหาและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ และมีการวางแผนการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า

PREVENTION
AND
HEALTH PROMOTION

PREVENTION AND HEALTH PROMOTION

1) ให้บุตรรับประทานนมผสม ร่วมกับดื่มน้ำ เนื่องจากไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญของนมแม่

- อธิบายให้มารดาเข้าใจถึงประโยชน์ของการให้นมแม่เป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือน
- เปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของการให้นมแม่ และ นมผสม
- อธิบายข้อเสียของการให้บุตรกินน้ำตามหลังกินนม

PREVENTION AND HEALTH PROMOTION

2) มารดาคิดว่าน้ำนมไม่มากพอ

- อธิบายให้มารดาเข้าใจว่าน้ำนมแม่มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของลูก
- สอนวิธีการทดสอบปริมาณน้ำนมแม่

PREVENTION AND HEALTH PROMOTION

3) มารดาารู้สึกว่าทารกไม่ยอมเข้าเต้า

- ประเมินการเข้าเต้าเบื้องต้น
- สอนท่าทางและขั้นตอนการเข้าเต้าที่ถูกต้อง และให้มารดาลองทำตาม

การเข้าเต้าก่อนให้ความรู้

การเข้าเต้าหลังให้ความรู้

	ก่อนสอน	หลังสอน
Latch on	1	2
Audible	1	2
Type of nipple	2	2
Comfort	1	2
Hold	0	2
Total	5	10

PREVENTION AND HEALTH PROMOTION

4) มารดาจะต้องไปทำงานในอีกประมาณ 1-2 เดือน กังวลว่าจะไม่มีเวลาให้นมบุตร และไม่มีការวางแผนเก็บน้ำนมล่วงหน้า

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการปั้มน้ำนมเก็บ
- สอนวิธีการเก็บน้ำนม และการนำมาใช้ที่ถูกต้อง

PREVENTION AND HEALTH PROMOTION

5) มารดามีโรคประจำตัว HTN, DM (poor compliance)

- ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวโรค การดำเนินของโรค และภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ หากไม่ได้รับการรักษาอย่างถูกต้อง เพื่อให้มารดาตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลตนเอง
- บอกแนวทางการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง เพื่อลดการเกิดภาวะแทรกซ้อนของโรค
- แนะนำให้มารดาไปพบแพทย์ที่สถานีนามัยเพื่อปรับยา และตรวจหาภาวะแทรกซ้อนเบื้องต้น

PREVENTION AND HEALTH PROMOTION

6) ภายในบ้านมีมุมที่เป็นพื้นต่างระดับ เสี่ยงต่อการพลัดตกของเด็กในวัยคลานและวัยหัดเดิน

- ชี้ให้เห็นถึงปัญหา/อุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากพื้นที่ต่างระดับภายในบ้าน
- ช่วยคิดหาแนวทางแก้ไขต่อไป

THANK YOU